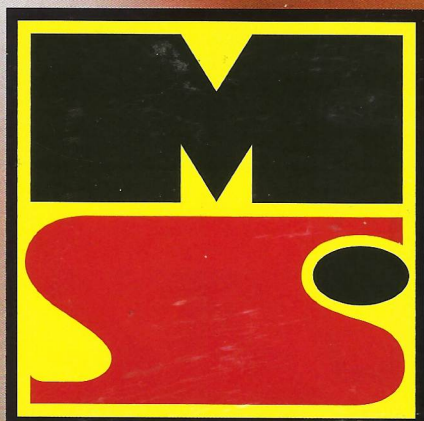

mladý svět

Co číst a na co do kina

O společném
filmování,
strachu z nudy
a hlavně naději

Petr Janda & Olga Malířová Špátová

Jitka Pánek Jurková

Jaká to je léta v Česku?

Pavel Trojan

Dřívější hvězda
Dobré čtvrti
teď řídí Pražské jaro

4/2024 * 25. 4. 2024 * 49 Kč

04

PORADNY

Jak rozumět umění?

Konec věku

text: Štefan Tóth, foto: archiv umělce – Martin Polák

Mladý svět uzavírá ve spolupráci s malířem Štefanem Tóthem pravidelný seriál o (ne-) současném umění a o tom, jak mu rozumět. Poslední příspěvek věnujeme prezentaci jeho díla s příznačným názvem Konec věku.

Rozlučka je to vpravdě symbolická, jelikož výběr obrazu byl podmíněn rozhodnutím, že sice něco „končí“, ale právě v tom samém čase něco nového určitě začíná. Proto je mým záměrem popisovat pozadí a vznik nejnovějšího obrazu, který možná otevírá i jinou kapitolu mé vlastní tvorby. Poučení čtenáři očekávají, že popis obrazu může mít velmi komplikovaný až specifický jazyk a málokdy se stává, že text o uměleckém díle je tím věrným překladem toho, co obraz ve skutečnosti zobrazuje. Kolikrát jsme byli či stále jsme znejistění kurátorskými texty plnými cizích slov a nesmyslných výrazů. Můj pokus o uchopení námětu by měl být co nejprůchoďší a nejjednodušší. Rád bych, aby mé plátno bylo zapamatovatelné a jednoduché ve výpovědi svého vlastního obsahu. Komplikovanost (jako, že jí naše doba má opravdu hodně) není dobrým východiskem pro proces, jak pochopit umělecké dílo. Nerad bych také patřil do skupiny umělců, kteří utíkají před publikem a jeho

zvídavými otázkami po podstatě umění, protože jejich obrazy nic nesdělují, nic neříkají a jsou bezobsažné. To je však příliš diletantský a neuctivý postoj, kterého se chci vyvarovat.

V charakteristice obrazu rád začnu pasáží o inspiraci. Neinspiroval jsem se žádnou konkrétní situací, kromě zvoleného názvu. Vybraný název End of an Age jsem dohledal u dvou literárních předloh. První End of an Age je fotokniha britského fotografa Paula Grahama zachycující prahové okamžiky, které znamenají konec dospívání. Druhá End of an Age je esej od významného historika Johna Lukacse, jenž je meditací o stavu světa. Oba příklady ukazují, jak obvykle o umění přemýšlím. První věcí je vizuální kvalita, tedy nějaký viditelný úkaz, situace, vztah. Může to být pohled do krajiny, kde se momentálně nacházím nebo pohled na zajímavou ilustraci v knize. Druhým podnětem k inspiraci je pro mě literatura, kde se dozvídám a dočítám o všem, co spojuje člověka s přírodou nebo jinými, třeba duchovními souvztažnostmi. Obvykle však upřednostňuji různá teoretická a filozofická témata.

V mých obrazech se tím pádem spojují dvě odvěké entity – vizuální vjem a text. Můj obraz End of an Age (akryl na plátně o rozměrech 100 x 80 cm z roku 2023) je pak v přeneseném významu obrazem v textu a zároveň textem v obraze. Je to však více sen než realita našeho světa, co může propojit text s obrazem. Pokud se hluboce ponoříte do obrazu a budete podrobně a dlouze zkoumat, co na plátně skutečně uvidíte, tak jste to vy sami, co se snažíte něco pojmenovat a pochopit. Může to být modré nebe nebo je to nějaká zvláštní geometrie a co třeba krajina či horizont? Co bychom však skutečně měli objevit je konečnost. Nakonec i můj obraz je totiž tím nejnicotnějším příspěvkem o konci, a to nejen (našeho) věku. A to je ta nejoptimističtější vize, kterou je schopna si uvědomit pouze lidská bytost, tedy člověk. Pokud se budete chtít ponořit do světla nicoty a osobně spatřit popisovaný obraz, tak bude součástí předaukční výstavy, která začíná 29. dubna 2024 a končí 25. května 2024 v Galerii KODL. Samotná dražba obrazu proběhne v rámci 91. aukce Galerie KODL, a to o den později, tedy 26. května 2024. *

